

Jakost pitné vody

Informační podklad k návrhu směrnice o jakosti vody určené k lidské spotřebě

Podklad k dokumentu Rady č. 5846/18
březen 2018
zpracovala: Eva Balounová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 6
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Jakost pitné vody	Typ řady: interní
Zpracovala: Balounová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 5846/18	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: březen 2018	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Pitná voda; plasty; kohoutková voda; právo na vodu	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepřacované znění)

KOM(2017) 753 v konečném znění, kód Rady 5846/18

Interinstitucionální spis 2017/0332/COD

- **Právní základ:**

Článek 192 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

5. 2. 2018

- **Procedura:**

Řádný legislativní postup.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 9. února 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 28. února 2018 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Viz bod Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR.

- **Odůvodnění a předmět:**

Návrh směrnice vydala Evropská komise 1. února 2018. Návrh doplňuje tzv. minibalík pro oběhové hospodářství, který byl vydán v lednu 2018 a jehož součástí je i Evropská strategie pro plasty. Na jaře letošního roku se ještě očekává vydání návrhu nařízení o minimálních požadavcích na kvalitu opětovně využívané vody.

Pitná voda je na úrovni EU v současnosti upravena směrnicí Rady 98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě. Jelikož byla tato směrnice opakovaně a podstatně změněna, dochází k jejímu přepracování.

Revize směrnice navazuje na evropskou občanskou iniciativu s názvem „Right2Water“ (Voda je lidské právo!) z roku 2013, která získala více než 1,8 milionu podpisů.¹ Komise v návaznosti na to přezkoumala směrnici v rámci programu REFIT, výsledky hodnocení byly zveřejněny v prosinci 2016. Bylo zhodnoceno, že směrnice je relevantní nástroj, a byly vytyčeny čtyři oblasti, které skýtají prostor pro zlepšení: seznam ukazatelů; využití přístupu založeného na posouzení rizik; větší transparentnost v souvislosti s problémy týkajícími se vody a poskytnutí přístupu k aktuálním informacím spotřebitelům; materiály, které jsou v kontaktu s pitnou vodou. Pozornost byla věnována rovněž tomu, že některé skupiny obyvatel, například zranitelné a marginalizované skupiny, nemají k pitné vodě přístup vůbec. Návrh rovněž vychází z přezkumu a doporučení Světové zdravotnické organizace.

---

¹ Stránky iniciativy jsou dostupné zde: <http://www.right2water.eu/>. Iniciativa zejména požaduje uznání práva člověka na vodu jako základního lidského práva a podporu národní realizace tohoto práva. Iniciativa požaduje upřednostnění tohoto práva před zájmy trhu – navrhuje prohlásit vodu a vodní zdroje veřejným statkem. Iniciativa rovněž požaduje přístup k vodě a hygieně pro všechny. Shrnutí konkrétních požadavků iniciativy je k dispozici v českém jazyce zde: <http://www.right2water.eu/sites/water/files/ECI%20summaryFinal%20CZ.pdf>.

Revize je rovněž součástí plánu na přechod k oběhovému hospodářství. Snížení spotřeby balené vody má pomoci snížit množství plastového odpadu a emise skleníkových plynů. Směrnice rovněž přispívá k provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Právo na přístup ke kvalitním základním službám včetně pitné vody je rovněž jedním z principů evropského pilíře sociálních práv.

Pití balené vody je pro domácnosti drahé a generuje velké množství plastového odpadu. Nedostatek vody ohrožuje nejméně 11 % obyvatel EU. To se snaží směrnice řešit tím, že zlepšit dostupnost, kvalitu a zdravotní nezávadnost pitné vody v EU a rovněž informace o ní. Potenciální zdravotní riziko má být sníženo ze 4 % na 1 % na úrovni EU. Lidé by měli začít důvěřovat pitné vodě z kohoutků.²

- **Obsah a dopad:**

Hlavní navrhované změny ve směrnici:

Dochází k upřesnění stávajících definic a doplnění nových.

Nové články 7 – 10 představují přístup k bezpečnosti založený na posouzení rizik a zavádí povinnosti týkající se posouzení rizik – přístup založený na posouzení rizik sestává z těchto prvků: posouzení nebezpečnosti vodních útvarů používaných k odběru vody určené k lidské spotřebě dle článku 8, posouzení rizik v domovních rozvodech dle článku 10 a posouzení rizik dodávky provedené dodavatelem za účelem monitorování jakosti dodávané vody (zde je jen upraveno). Na základě posouzení rizik členské státy přijímají určitá opatření.

Upravuje se ustanovení ohledně monitorování a nápravných opatření a omezení užívání. Dochází ke zrušení článku 10 o zajištění jakosti úpravy vody, zařízení a materiálů.

Je vložen nový článek 13 „Přístup k vodě určené k lidské spotřebě“, který byl vypracován v reakci na občanskou iniciativu Voda je lidské právo! Článek stanoví dvě hlavní povinnosti:

- **povinnost členských států zlepšit přístup k pitné vodě a podporovat užívání pitné vody prostřednictvím řady opatření**, z nichž některá jsou v článku uvedena (posouzení podílu osob, které nemají přístup k pitné vodě, informování těchto osob o možnostech připojení k vodovodu, podněcování užívání vody z kohoutku ve veřejných budovách a restauracích, zajišťování, aby ve většině měst bylo k dispozici zařízení umožňující volný přístup k vodě z kohoutku atd.);
- **povinnost členských států přijmout veškerá nezbytná opatření k zajištění přístupu k vodě zranitelným a marginalizovaným skupinám**. Když uvedené skupiny nemají přístup k vodě určené k lidské spotřebě ve smyslu této směrnice, měly by je členské státy urychleně informovat o jakosti vody, kterou mají k dispozici, a poskytnout jim nezbytné související zdravotní poradenství.

Členské státy mohou zavádět i opatření na ochranu sociálně a ekonomicky znevýhodněných obyvatel – stanovením rozdílných sazeb za vodu se zohledněním rozdílných ekonomických a sociálních podmínek obyvatel.

Je vložen nový článek 14 „Informování veřejnosti“, který upravuje ustanovení týkající se přístupu k informacím podrobněji než dosud. Jsou zde stanoveny povinnosti pro členské státy:

---

² Zlepšení kvality pitné vody má přinést snížení pití balené vody až o 17 %, a to má dle Komise přinést domácnostem v EU úsporu až 600 milionů EUR. Kohoutková voda stojí cca 0,002 EUR/l. Očekává se snížení spotřeby balené vody ze 100 l/rok na 88 l/rok do roku 2050.

- zajistit dostupnost řady informací, které upřesňuje příloha IV, online;
- kromě toho poskytovat určité specifické informace přímo spotřebitelům (například na fakturách), jako je spotřebovaný objem vody a podrobné informace o sazbě či sazbách a struktuře nákladů.

Jasnější informace mají pomoci spotřebitelům porovnat vodu z kohoutku s vodou balenou a rozhodnout se pro udržitelnější řešení.

Článek 15 upravuje informace o monitorování provádění.

Je vložen nový článek 16 „Přístup k právní ochraně“, podle kterého by občané a nevládní organizace měli mít možnost právně přezkoumat rozhodnutí přijatá členskými státy podle této směrnice. Článek je v souladu s článkem 47 Listiny základních práv a provádí Aarhuskou úmluvu, pokud jde o přístup k právní ochraně.

Článek 17 stanoví rámec pro budoucí hodnocení směrnice. Upravuje se ustanovení týkající se přezkumu příloh. Je upraveno přijímání aktů v přenesené pravomoci, přijímání prováděcích aktů, sankce.

V příloze I dochází k doplnění nových mikrobiologických a chemických ukazatelů (na základě doporučení Světové zdravotnické organizace). Byly doplněny ukazatele, které mají být posuzovány v rámci nového posouzení rizik v domovních rozvodech (olovo, bakterie rodu *Legionella*). Většina indikačních ukazatelů (chuť, barva) byla přenesena do přílohy IV o informacích pro spotřebitele.

V příloze II se přidává odkaz na provozní monitorování a upravuje se četnost monitorování.

Nová příloha IV stanoví výčet informací, které musí být k dispozici na internetových stránkách pro účely informování spotřebitelů. V zájmu proporcionality musí velmi velcí dodavatelé vody poskytovat některé další specifické informace, včetně každoroční informace o celkové výkonnosti vodovodního systému, pokud jde o účinnost, včetně míry úniků a energetické účinnosti. Má se za to, že přispěním k lepšímu povědomí o této problematice by větší transparentnost mohla přimět dodavatele vody i orgány členských států k tomu, aby řešili problém ztráty vody a úniků.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Transpoziční lhůta je stanovena na dva roky. Očekává se navýšení nákladů odvětví pitné vody, které se pravděpodobně přenesou na spotřebitele. Tyto náklady však může pomoci vyrovnat úspora při snížení spotřeby balené vody. Dopady pocítí také dodavatelé vody.

• **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR ve své rámcové pozici z 9. února 2018 k tomuto dokumentu uvádí, že obecně vítá novelu směrnice, ale má určité výhrady. **Za problematické považuje zejména rozšíření působnosti směrnice nad dosavadní rámec, především pokud jde o požadavky na kvalitu vody a její kontrolu, resp. věci související se zajištěním vody tím, že návrh požaduje zajištění dostupnosti vody pro okrajové společenské skupiny a širokou dostupnost vody na veřejných místech zdarma.** Vláda v tomto ohledu navrhuje posoudit, zda článek 13 nepřesahuje rámec stanovený ve Smlouvě o fungování EU s ohledem na zajištění přístupu k vodě pro zranitelné a marginalizované skupiny. Vláda bude rovněž chtít znát představu Evropské komise o implementaci této povinnosti. Nad dosavadní rámec směrnice jde dle vlády i poskytování informací spotřebitelům o různých technických a finančních otázkách výroby a spotřeby vody. Vláda se dále domnívá, že vyšší četnost monitorování nemusí být ve všech případech odůvodněná. Vláda také nesouhlasí s tím, že z přílohy I, popisující požadavky na kvalitu vody, vypadly všechny tzv. indikátorové ukazatele, včetně např. pachu a chuti vody.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**
Návrh byl vydán 1. února 2018. V Evropském parlamentu má dokument v garanci výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI). Návrh bude projednáván v rámci Rady pro životní prostředí.
- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**
Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 14. 3. 2018 a usnesením č. 47 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** návrh směrnice EP a Rady o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepracované znění), KOM(2017) 753 v konečném znění;
2. **podporuje** rámcovou pozici vlády ze dne 9. února 2018 k tomuto dokumentu;
3. **je toho názoru**, že návrh směrnice EP a Rady o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepracované znění), KOM (2017) 753 v konečném znění, je v rozporu s principem subsidiarity, **a přijímá k němu** na základě čl. 6 Protokolu č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality připojeného ke Smlouvám **odůvodněné stanovisko** s následujícím odůvodněním:

Odstavec 3 článku 5 Smlouvy o Evropské unii říká, že podle zásady subsidiarity jedná Unie v oblastech, které nespádají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejich rozsahu i účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie. Kvalita vody a její kontrola a věci související se zajištěním dostupnosti vody pro okrajové společenské skupiny a široké dostupnosti vody na veřejných místech zdarma jsou cílem, jehož může být dosaženo uspokojivě na ústřední, regionální a místní úrovni;
4. **pověřuje** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v souladu s jednacím řádem PS PČR postoupil toto usnesení prostřednictvím předsedy Poslanecké sněmovny vlády, předsedovi Senátu, předsedovi Evropského parlamentu, předsedovi Rady a předsedovi Evropské komise;
5. **postupuje** dokument včetně rámcové pozice k němu a svého usnesení k němu pro informaci výboru pro životní prostředí.